

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. II. 20.303/2008/8. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Borsy János ügyvéd (4025 Debrecen, Hatvan u. 35. I/2.) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, a Dr. Molnár László ügyvéd (4025 Debrecen, Petőfi tér 9.) által képviselt alperes neve (alperes címe szám alatti lakos) alperes ellen kölcsöntartozás megfizetése iránt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 10. P. 20 606/2007/30. számú ítélete ellen az alperes által 34. és 36. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés és a felperes által Pf. 3. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és az alperes marasztalásának tőkeösszegét 29 000 000 (Huszonkilencmillió) forintra felemeli, amelyből 3 000 000 (Hárommillió) forint tőkeösszeg után az alperest 2006. október 1. napjától 2006. december 31. napjáig évi 6,25 %, 2007. január 1-től a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett mindenkor naptári félév utolsó napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat fizetésére is kötelezi, az alperes által fizetendő elsőfokú perköltséget 1 342 830 (Egymillió-háromszáznegyvenkettőezer-nyolcszázharminc) forintra felemeli, melyből 100 000 (Egyszázezer) forint általános forgalmi adót is tartalmazó 600 000 (Hatszázezer) forint a jogi képviseleti díj.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 376 500 (Háromszázhetvenhatezer-ötszáz) forint fellebbezési eljárási költséget, melyből 76 500 (Hetvenhatezer-ötszáz) forint készkiadás és 50 000 (Ötvétezer) forint az általános forgalmi adó.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság kölcsön jogcímén 44 000 000 Ft és járuléka, valamint perköltség megfizetésére kötelezése iránti keresetnek részben helytadó ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 26 000 000 Ft tőkét és annak 2003. november 21. napjától 2005. november 21. napjáig évi 10 %-os ügyleti kamatát, 2005. november 22. napjától a kifizetés napjáig évi 10 %-os ügyleti és 4 %-os késedelmi kamatát, továbbá 862 700 Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Ítéletének indokolásában kifejtettekből megállapíthatóan a felek nyilatkozatai, a 26 000 000 Ft-os kölcsönszerződést tartalmazó írásbeli magánokirat és az annak valódiságáról készült írásszakértői vélemény, az okirati tanúk vallomása, valamint a felperes csatolta hangfelvétel és annak szakértői vizsgálata mérlegelése eredményeként bizonyítottanak fogadta el a felperes részéről, hogy 2003. november 21-én két éves visszafizetési határidővel évi 10 %-os ügyleti és 4 %-os késedelmi kamat kikötése mellett 26 000 000 Ft kölcsönt nyújtott az alperesnek, aki azt a Ptk. 523. §-ának (1) bekezdése alapján köteles visszafizetni.

Azon kereseti tényállítást, hogy a felperes 2003. március 12-én 3 000 000, 2004. szeptember 12-én 15 000 000 Ft kölcsönt is nyújtott az alperesnek, nem fogadta el bizonyítottanak, mert az alperes tagadásával szemben a felperes erre egyedüli bizonyítékként csak a hanganyagot szolgáltatta, amelyen a perbeli szakértői vélemény szerint 80-90 %-os valószínűséggel az alperes hangja hallható, ami kétséget kizáró bizonyítékként az alperes terhén nem értékelhető.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezéssel, a felperes csatlakozó fellebbezéssel élt.

Az alperes fellebbezése a kereset teljes elutasítására és a felperes első-és másodfokú perköltségben marasztalására irányult. Álláspontja szerint a perben rendelkezésre álló, minőségében és mennyiségében is csekély mértékű bizonyítékok az elsőfokú bíróság által bizonyítottként elfogadott, szokatlanul magas összegű 26 000 000 Ft-os kölcsön kétséget kizáró bizonyítására nem alkalmasak. Különösen nem, ha figyelembe vesszük, hogy az okirati tanúk elfogulatlanok nem tekinthetők, hisz a felperes alkalmazottai, és közülük is csak a saját bevallása szerint is a felperes irányában elfogult **E.L.** tanúsította kölcsön jogcímén a 26 000 000 Ft kifizetését a felperes irodájában. A tanúk az idézés kézhezvétele után saját nyilatkozatuk szerint is a felperessel együtt a tanúzásra felkészültek, ezért vallomásuk az okirat valódiságának bizonyítására nem alkalmas. Az elsőfokú bíróság a felperest a tanúk vallomástétele előtt részletesen nem kérdezte ki, írásbeli nyilatkozatai pedig részben önellentmondóak, részben a tanúk vallomásával sincs összhangban az állítólagos kölcsönnyújtás történéseit illetően. Az okirat valódiságának egyértelmű bizonyítására az aláírásnak az alperestől származását csupán valószínűségi szinten véleményező írásszakértői vélemény sem alkalmas. A hangfelvétel pedig az alperes megkérdezése nélkül, a személyiségi jogait sértően készült, ezért jogellenessége miatt bizonyítékként nem szolgálhat. A hangtechnikai szakértői vélemény egyébként is csak 80 %-os valószínűségi szinten azonosította a hangfelvételt az alperes hangjával, ami 1/5 tévedési lehetőséget jelent. Az elsőfokú bíróság mérlegelése ellentmond a logika szabályainak is, az elsőfokú bíróság nem értékelte a szerződésnek a hamisítás gyanújára okot adó formai eltéréseit sem.

A felperes csatlakozó fellebbezésében az alperes marasztalását a keresete szerint kérte felemleni és az alperest perköltségben marasztalni. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a hangfelvétel bizonyítékként értékelésekor nem volt következetes. Amíg ugyanis a 26 000 000 Ft-os kölcsönt illetően azt bizonyítékként elfogadta, addig a másik két kölcsönre, noha a hangfelvételen azokat az I. rendű alperes is megerősíti, indokolatlanul nem tekintette elégséges bizonyítéknak. A hanganyag bizonyítékkénti elfogadása szempontjából nem elhanyagolható, hogy az alperes a szakvéleményt észrevétel nélkül elfogadta, miként az írásszakértői véleményt is. A 26 000 000 Ft átvételét a perben is elismerte, csupán eltérő jogcímet állított, de arra bizonyítást nem ajánlott fel. A szerződés alperes által sugallt hamisítása ellen szól, hogy az alperes szignója a szerződésen kétszer is szerepel, s az ellentmondást is hasonlóan írta alá. A felszólító levelek pontatlanságának magyarázata, hogy azokat a munkahelyén, emlékezetből írta, s a kölcsönrel kapcsolatos feljegyzései, okiratai otthon voltak. Az ügyvédi felszólítások azonban már pontosak.

A felek fellebbezési ellenkérelmei egymás fellebbezéseivel szemben az elsőfokú ítéletnek a saját fellebbezésük szerinti megváltoztatására irányult. A felperes bizonyítási kérelmét (Pf. 7.) az ítélet tábla a Pp. 235. §-ának (1) bekezdésére tekintettel figyelmen kívül hagyta.

Az ítélet tábla a fellebbezéseket a Pp. 256/A §-ának (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, s az alperes fellebbezését alaptalannak, a felperes fellebbezését kis részben alaposnak találta a következők szerint:

Az ítélet tábla indokaira is kiterjedően osztotta az elsőfokú bíróság mérlegelését a 26 000 000 Ft-os kölcsönszerződés létrejöttét és tartalmát illetően. Az alperes elismerte, hogy 2003. november 21-én a felperestől 26 000 000 Ft-ot átvett, és azt nyomban a ... Bankban teljesített befizetéshez fel is használta. Az átvétel helyszínéül a keresetben állított felperesi irodával szemben azonban az autóját, a jogcímeül pedig a ...Panzió ... ingatlan eladása után őt illető sikerdíjat jelölte meg. Az eltérő jogcímre a felperes szolgáltatva bizonyítékokkal szemben a bizonyítás az alperest terhelte, a pusztán állításon túl azonban bizonyítást nem ajánlott fel. A szerződés adatai pedig nem erősítik meg azon tényállítást, hogy a 148 000 000 Ft eladási árból 48 000 000 Ft lett volna a sikerdíja, de a felperes csak 26 000 000 Ft-ot fizetett neki. A 7/F/1 alatt csatolt szerződés szerint ugyanis az eladási ár 125 000 000 Ft + Áfa volt, a szerződés 2003. június 1-jén született, és az eladó június 12-én már nyugtázta a vételár teljes kifizetését, és a tulajdonjog ingatlan-nyilvántartási átvezetéséhez hozzájárulását adta. A szerződés összecsúszása és a teljesítés időpontja sincs tehát összhangban az alperes védekezésével.

Az alperes védekezésének másik sarkalatos pontja abban állt, hogy a szerződéses okirat hamis, azon az aláírás nem tőle származik. E védekezésével szemben az okirat valódiságának bizonyítása a Pp. 197. §-ának (1) bekezdése és 164. §-ának (1) bekezdése alapján a felperes kötelezettsége volt, amit az ítélet tábla mérlegelése szerint is sikerrel teljesített.

Az írásszakértői vélemény szerint az aláírás „minden valószínűség szerint” az alperestől származik. Kategorikus véleményalkotás a vizsgált névaláírások nagyon egyszerű szerkezete miatt nem volt lehetséges. A szerződésen nemcsak az alperes, hanem a

felperes aláírása is hasonlóan egyszerű, miként a bejegyzést engedélyező okiraton vagy a fizetési meghagyás elleni alperesi ellentmondáson, ami arra enged következtetni, hogy a felektől nem idegen a szerződésen alkalmazott aláírásmód. Ezért az írásszakértői bizonyításnak a névaláírások egyszerű szerkezetéből adódó bizonytalansága az alperes előnyére nem szolgálhat. Önmagában ezen ok miatt a szakértői vélemény a bizonyítékok sorából nem rekeszthető ki, a szakvélemény a további bizonyítékokkal együttesen mérlegelve a kereseti tényállítást alátámasztó bizonyítékként fogadható el. Logikailag is az alperes aláírásának hamisítása ellen szól, hogy a szerződésen az alperes névaláírása kétszer is szerepel, nyilvánvalóan hamisítás esetén a felperes nem nehezítette volna meg a saját helyzetét. A szöveg különböző részeinek két vagy több részletben történt összeprintelését pedig a szakértő egyértelműen kizárta. A szerződés szövege azonos betűtípussal íródott, csak a betűalakzatok között van eltérés, ami magyarázható egyrészt az egyes szövegrészek kiemelésének szándékával, illetve elfogadható és életszerű, hogy a felperes más szerződéses minták felhasználásával, azok egyes szövegeinek átemelésével szerkesztette meg a számítógépen a szerződés szövegét.

A felperes csatolta hanganyagon - az elsőfokú bíróság megállapításával szemben - a hangtechnikai szakvélemény 90 %-os valószínűséggel azonosította az alperes hangját. Kategorikus véleményalkotás a jelen technikai szinten általánosan kizárt, a 90 %-ot meghaladó valószínűség pedig adott esetben a felvétel gyenge minősége miatt nem volt véleményezhető. A hanganyag minősége és a szövegnek az előbeszédre jellemző fésületlensége éppen a felperes leírta körülmények közötti keletkezésre, és nem az előre megtervezett hamis rögzítésre enged következtetni.

Az alperes az elsőfokú tárgyaláson a hanganyag lejátszását követően a saját hangját felismerte, csak a beszélgetésre nem emlékezett. Jogi képviselőjének ezt követő elutasító nyilatkozata után vitatta csak, hogy a hanganyagon az ő hangja lenne. Az alperes a hanganyagon a 26 000 000 Ft-os kölcsönt határozottan elismeri. Összességében mindezekre figyelemmel az ítélet tábla a hanganyagot a felperes tényállítását alátámasztó bizonyítékként fogadta el.

A felek egyező előadásából megállapíthatóan kapcsolatukat nem az írásbeliség jellemezte, közös ügyeiket éveken keresztül nagyvonalúan és egymás iránti feltétlen bizalommal intézték. A 26 000 000 Ft-os kölcsönt azonban a felperes a vállalkozásából felvett tagi kölcsönből fedezte, ezért azzal az adóhatóság felé is el kellett számolnia, szükség volt az írásbeliségre. Az alperes is elismeri, hogy egy ízben sor került írásbeliségre, de állítja, hogy az nem a perbeli kölcsönszerződés esete volt, ám ezt az állítását nem bizonyította.

A fenti peradatokra is figyelemmel az ítélet tábla az elsőfokú bírósággal egyezően a felperesre pozitív bizonyítékként értékelte az okirati tanúk vallomását is, annak ellenére, hogy a felperes alkalmazottai és **E.L.** az elfogultságát olyan értelemben, hogy a felperest, mint főnökét szereti, kifejezetten is elismerte, de hangsúlyozta, hogy a konkrét esetről képes objektíven nyilatkozni. Miután a tanúvallomások nem kizárólagos bizonyítékok, s a vallomások valóságtartalmát egyéb peradatok is alátámasztják, s a tanúvallomások és a felperes előadása közötti eltérések életszerűek és nem lényegiek, ezért a bizonyítékok sorából való kirekesztésük nem volt indokolt.

Ugyancsak nem ügyszöntőek a felperes előzetes felszólításaiban rejlő pontatlanságok. A felperes a keresetében az alperessel szemben magánkölsön-igényt érvényesített. Hihető, hogy az erre vonatkozó adatokat otthon őrizte, s a munkahelyén írta a felszólító leveleket. Az ügyszönti felszólításokban szereplő adatok azonban már adekvátak a keresettel.

Mindezek együttes mérlegelés eredményeként az ítéltábla az alperest a 26 000 000 Ft és járulékai megfizetésére kötelező elsőfokú ítéleti rendelkezést megalapozottnak találta.

A hangfelvételen az alperes a 3 000 000 Ft kölsön felvételét is többször, határozottan elismeri. Miután az ítéltábla az előzőekben kifejtettek okán a hangfelvételt - az elsőfokú bírósággal egyezően - a 26 000 000 Ft-os, egyéb bizonyítékokkal is alátámasztott kölsönre bizonyítékként fogadta el, a felvétel egésze hitelesnek tekintendő, így bizonyító ereje a 3 000 000 Ft-os kölsönre sem lehet kevesebb. Az a körülmény, hogy a felperes az alperes hangját a hozzájárulása nélkül rögzítette, megvalósíthat a felperes részéről személyiségi jogsérelmet, ám a hanganyag bizonyítékként való elfogadásának önmagában ez akadály nem lehet.

Pusztán a további bizonyíték hiánya miatt pedig a kereset e részében bizonyítatlansága miatt nem utasítható el. Ezért az ítéltábla az alperes marasztalását 3 millió Ft-tal felemelte. A felvétel azonban csak a kölsön tényét bizonyítja, a szerződés konkrét tartalmát, így a teljesítési határidőt, az ügyszönti és késedelmi kamatot nem. Ezért az ítéltábla a Ptk. 301. § (1) bekezdése alapján határozott az alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettségéről. Ennek kezdő napját arra figyelemmel határozta meg, hogy a felperes elsőként a 2006. szeptember 25-én kelt (3/F/3) e-mailben határozta meg összecszerően is a visszakövetelt egyes kölsönösszegeket, s az alperes tárgyalási nyilatkozatában elismerte, hogy a felperes e-mailjeit megkapta.

A 15 000 000 Ft-os kölsönre a felperes részéről a bizonyítást az ítéltábla sem fogadta el sikeresnek. Ezen összeg átvételét ugyanis az alperes a hangkazettán sem ismeri el határozottan, nagyfokú bizonytalanságról tesz tanúságot, nem emlékszik arra, hogy ilyen kölsönt kapott volna a 26 000 000 Ft után. Amikor a felperes megpróbálja őt arra emlékeztetni, hogy az alperes a munkaviszonya megszűnésével összefüggésben a végkielégítésével kapcsolatosan felmerült adófizetési kötelezettség miatt kért tőle kölsönt, az alperes a szituációra határozottan emlékszik, a kölsön átvételét azonban nem erősíti meg, azt határozottan nem ismeri el. Beszélgetés közben maga a felperes is összekeverte ezt a kölsönt az un. gödör-üzlettel, és maga is csak később hozza azt összefüggésbe az alperes munkaviszonyának megszűnésével. A felperes maga is azt mondta, hogy „tudom, hogy többször mondtad, hogy kéne - kéne, mondtam, hogy most nincs, majd ekkor, majd akkor”, s az alperes ekkor mondja, hogy erre emlékszik, a kölsön tényét azonban egyértelműen nem erősíti meg.

Az ítéltábla az alperesnek a 15 000 000 Ft-os kölsönrel kapcsolatos bizonytalan nyilatkozatát - az elsőfokú bírósággal egyetértésben - nem találta elégségesnek a megalapozott marasztalásához.

Az ítéltábla a kifejtett indokokra figyelemmel az alperest a keresetben részben marasztaló elsőfokú ítéleti rendelkezést a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján a rendelkező rész szerint részben változtatta meg.

A marasztalás tőkeösszegének felemelése következtében az ítéletábra felemelte az alperes által a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján a felperesnek fizetendő perköltség összegét is. A felperes 66 %-ban vált pernyertessé, ennek arányában az alperes a felperes által lerótt kereseti illetékből 593 200 Ft-ot, a felperes által előlegezett szakértői költségből 149 630 Ft-ot köteles részére perköltségként megfizetni. A felperes tiszta pernyertessége 14 000 000 Ft, amely után számítottan az alperest a 32/2003. (VII. 22.) IM. sz. rendelet 3. §-ának (2) bekezdés a) és b) pontja, valamint (6) bekezdése és a 4/A § (1) bekezdése alapján az ítéletábra általános forgalmi adóval növelten 600 000 Ft elsőfokú jogi képviselési díj megfizetésére kötelezte a felperes javára, az ügy egyszerű ténybeli és jogi megítélését és a ténylegesen kifejtett jogi képviselési tevékenységet is értékelve.

Az alperes fellebbezése teljes egészében sikertelen volt, a csatlakozó fellebbezés részben sikeres volt, a felperes tiszta pernyertességi aránya a fellebbezési eljárásban is azonos az elsőfokú eljárásával, ezért az ítéletábra a felperest illető másodfokú jogi képviselési díjat az elsőfokú 50 %-ában, általános forgalmi adóval növelten 300 000 Ft-ban állapította meg az IM. rendelet fenti §-ai alapján, továbbá a 3. § (5) bekezdését alkalmazva. Köteles továbbá az alperes a felperesnek másodfokú perköltségként megfizetni a 3 000 000 Ft-ra eső csatlakozó fellebbezési illetéket is 76 500 Ft összegben, így együttesen a felperest megillető perköltség 376 500 Ft.

D e b r e c e n, 2008. szeptember hó 10.

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Szabóné dr. Bélteky Erzsébet sk. előadó bíró, Süliné dr. Tózsér Erzsébet sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő